

ВІДГУК

офіційного опонента – доктора юридичних наук, професора
Заросило Володимира Олексійовича на дисертацію Ромашова Юрія
Сергійовича «Публічне адміністрування кадрового забезпечення
Національної поліції в Україні», подану на здобуття наукового ступеня
кандидата юридичних наук за спеціальністю 12.00.07 – адміністративне
право і процес; фінансове право; інформаційне право

1. Ступінь актуальності обраної теми

Проголосивши прагнення до європейських цінностей Україна має забезпечувати європейські цінності та стандарти їх забезпечення. Звичайно, в умовах економічної кризи, карантину щодо запобігання розповсюдження коронавірусу, проведення ССО та низки інших факторів це робити не просто, проте наша держава намагається здійснювати цю важку діяльність.

Як зазначає Ю. Ромашов Національна поліція України вносить провідний вклад в систему забезпечення правопорядку в державі, забезпечує безпеку громадян, крім того підрозділи Національної поліції надають фізичним і юридичним особам адміністративні послуги, в тому числі невідкладні. Проте, ці функції безпосередньо виконуються не в безособовій формі, а реальними працівниками поліції, які повинні мати високий рівень правової культури і правосвідомості, належний освітній рівень та досконалі практичні навички. Більшість із цих чеснот забезпечуються і прививаються кандидатам у поліцейські й діючим працівникам поліції в процесі публічного адміністрування кадрового забезпечення на основі реалізації норм адміністративного права спеціальними кадровими підрозділами (їх посадовими особами) Національної поліції.

Ми погоджуємося з дисертантом, адже публічне адміністрування кадрового забезпечення Національної поліції в Україні має важливе значення, проте в цьому ракурсі існує також багато проблем, які дисертант розглянув в дисертаційному дослідженні.

Отже, викладені аргументи переконують в актуальності та своєчасності дисертації на тему «Публічне адміністрування кадрового забезпечення Національної поліції в Україні», що в умовах неякісного забезпечення прав та свобод громадян є комплексним та вагомим науковим дослідженням, що розв'язує досить нагальну проблематику.

2. Ступінь обґрунтованості наукових положень, висновків і рекомендацій, сформульованих у дисертації

Дисертаційна робота характеризується системним підходом до предмету дослідження. Структура повністю відповідає цілям і задачам дослідження, дозволяє послідовно розглянути всі проблеми, визначені автором. Обґрунтованість положень, сформульованих у дисертації, підтверджується також критичним аналізом наявних літературних джерел юридичного та методологічного спрямувань. Структурно дисертація складається зі вступу, трьох розділів, що містять 8 підрозділів, висновків та списку використаних джерел.

Ознайомлення із науковим дослідженням дає підстави стверджувати, що основні положення і висновки, які виносяться здобувачем на захист, мають відповідний ступінь наукової новизни. Підґрунтям цих обґрунтованих та достовірних висновків, які доповнюють існуючі позиції науковців або по-новому надають вирішення існуючих проблем.

Слід відзначити обґрунтованість наведених дисертантом висновків, які базуються на грамотному використанні сукупності методів і прийомів наукового пізнання. Досягнення поставленої мети було здійснено за допомогою загальнонаукових і спеціальних методів наукового дослідження. Усі методи використано у взаємному зв'язку та органічно поєднано один з одним.

Під час здійснення дослідження використовувалась система методів наукового пізнання. Так, за допомогою філософського діалектичного методу

було сформовано категорійне розуміння публічного адміністрування як системи сутнісних і змістовних чинників, та як форми реалізації адміністративної діяльності спеціальних поліцейських суб'єктів публічної адміністрації (підрозділ 1.1), та розкрито сутність адміністративної процедури кадрового забезпечення Національної поліції в Україні (підрозділ 2.3), як адміністративно-юрисдикційного процесу, що полягає в здійсненні послідовних адміністративних дій кадровими підрозділами Національної поліції у взаємодії з іншими учасниками кадрових правовідносин.

Загальнонауковий метод дедукції дозволив виявити й описати спеціальні концепції та принципи публічного адміністрування кадрового забезпечення Національної поліції в Україні (підрозділ 1.3). Метод індукції використовувався у підрозділах дисертації для здійснення аналізу матеріалу – від одиничних фактів до їх логічного узагальнення (підрозділи 1.2, 3.1, розділ 2). Метод системного аналізу дозволив в єдності компонентів проаналізувати і зробити висновки щодо аналізованої проблематики (підрозділи 1.1, 1.2, 2.2, 2.3, 3.1). Методи *аналізу* й *синтезу* використовувалися в більшості підрозділах дисертації (розділ 1, підрозділи 2.2, 2.3).

Спеціальною юридичний метод наукового пізнання – формально-догматичний – дав можливість критично проаналізувати чинне законодавство (розділи 1–3). Метод порівняльного права і законодавства став незамінним при здійсненні аналізу зарубіжного досвіду (підрозділ 3.1). Методи правового прогнозування та юридичної техніки дозволили сформулювати пропозиції щодо вдосконалення законодавства (підрозділ 3.2).

Висновки та пропозиції було сформульовано дисертантом Ю. Ромашовим на підставі наукових праць національних і зарубіжних науковців у галузі теорії держави і права, адміністративного і фінансового права, філософії права, конституційного права, порівняльного правознавства.

Справляє позитивне враження джерельна база роботи, крім того, включені до списку використаної літератури, насамперед зарубіжної,

свідчать про ґрунтовне опрацювання проблеми, і високий рівень наукової підготовки дисертанта, її наукову зрілість.

У вступі здійснюється обґрунтування вибору теми дослідження, зазначено зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами; визначено мету, завдання, об'єкт, предмет і методи дослідження; розкрито наукову новизну та практичне значення одержаних результатів, надано відомості щодо їх упровадження та апробації, а також щодо кількості публікацій, у яких відображено основні положення дисертаційного дослідження.

У розділі 1 «Теоретико-правові засади публічного адміністрування кадрового забезпечення Національної поліції в Україні» є три підрозділи, у яких окреслено поняття публічного адміністрування кадрового забезпечення Національної поліції в Україні, нормативно-правове регулювання та принципи публічного адміністрування кадрового забезпечення Національної поліції в Україні. Розділ 2 «Зміст публічного адміністрування кадрового забезпечення Національної поліції в Україні» складається з трьох підрозділів, які присвячені особливостям проходження служби поліцейськими та розкрита юридична природа інструментів публічного адміністрування кадрового забезпечення в аналізованій сфері. У розділі 3 «Удосконалення публічного адміністрування кадрового забезпечення Національної поліції в Україні», що складається з двох підрозділів розкрито зарубіжний досвід публічного адміністрування кадрового забезпечення поліції в деяких державах-учасницях ЄС та удосконалення законодавства у сфері публічного адміністрування кадрового забезпечення Національної поліції в Україні.

У підрозділі 3.1 «Зарубіжний досвід кадрового забезпечення поліції країн-учасниць ЄС» матеріал присвячено компаративістичному аналізу кадрового забезпечення поліції в деяких державах-учасницях ЄС.

У підрозділі 3.2 «Удосконалення законодавства у сфері публічного адміністрування кадрового забезпечення Національної поліції в Україні»

запропоновано конкретні зміни й доповнення до чинного законодавства щодо підвищення ефективності кадрового забезпечення Національної поліції.

Завершується робота слушними висновками, у яких здійснено теоретичне узагальнення і нове вирішення наукової проблеми публічного адміністрування кадрового забезпечення Національної поліції в Україні, що втілилось у відповідну теорію, яка розв'язує важливу науково-прикладну проблему в галузі адміністративного права й може бути використана з метою покращення діяльності правоохоронної сфери нашого суспільства в цілому.

Виходячи з аналізу основної частини дисертації, мета дисертаційної роботи в ході виконання дослідження була досягнута, а дисертація є завершеною науковою кваліфікаційною працею.

3. Значення одержаних результатів для науки й практики та рекомендації щодо їх можливого використання

Визначення особливостей адміністративно-правового регулювання адміністративно-правове регулювання служби дільничних інспекторів в Україні має важливе теоретичне та практичне значення. Практичне значення отриманих результатів полягає в тому, що вони використовуються у:

– *науково-дослідній сфері* – для подальшого теоретичного розроблення питань публічного адміністрування кадрового забезпечення поліції (*Акт упровадження Науково-дослідного інституту публічного права*);

– *правозастосовній діяльності* – з метою підвищення ефективності діяльності кадрових підрозділів Національної поліції (*Акт упровадження Головного управління поліції в Херсонській обл.*);

– *навчальному процесі* – під час розроблення та викладання навчальних дисциплін «Адміністративне право України», при підготовці відповідних підручників, навчальних посібників, конспектів лекцій (*Акт упровадження Науково-дослідного інституту публічного права.*).

4. Достовірність і новизна наукових положень, висновків і рекомендацій

Оцінюючи найважливіші здобутки дисертаційного дослідження, варто вказати на наступні результати, що мають вагому наукову новизну.

По-перше, дисертантом уперше сформовано категорійне розуміння публічного адміністрування кадрового забезпечення Національної поліції в Україні як системи сутнісних і змістовних чинників, та як форми реалізації адміністративної діяльності спеціальних поліцейських суб'єктів публічної адміністрації.

По-друге, сформовано поняття адміністративної процедури кадрового забезпечення Національної поліції в Україні як адміністративно-юрисдикційного процесу, що полягає в здійсненні послідовних адміністративних дій кадровими підрозділами Національної поліції у взаємодії з іншими учасниками кадрових правовідносин.

По-третє, удосконалено наукове розуміння принципів публічного адміністрування кадрового забезпечення Національної поліції України як основоположних засад реалізації публічної влади з метою задоволення суспільства професійними, добросовісними, етично вихованими поліцейськими, які повинні здійснювати превентивну діяльність та відновлювати права і свободи громадян в процесі розкриття злочинів.

По-четверте, слід також наголосити, що автор досить вдало зазначає щодо необхідності ратифікації «Декларації про поліцію» (1979 р.), внесення конкретних змін до чинного законодавства щодо відбору у поліцію осіб з бездоганною репутацією, встановлення додаткових нормативних запобіжників стосовно недопущення проникнення в поліцію маргінальних осіб, утвердження випробувального інституту для вперше прийнятих на службу поліцейських та утвердження централізованої системи ведення електронної справи поліцейського.

По-п'яте, дістали подальшого розвитку наукові положення щодо порівняльно-правового аналізу кадрового забезпечення поліції в деяких державах-членах ЄС в аспектах правових та організаційно-правових особливостей відбору, навчання, підготовки та кар'єрного зростання поліцейських у Польщі, Болгарії, Литві, Словенії та Румунії.

Отже, елементи наукової новизни сформульовані коректно, їх кількість та кваліфікаційні ознаки відповідають нормативним вимогам.

5. Повнота викладу наукових положень, висновків і рекомендацій в опублікованих працях

Основні положення та результати дисертації відображено в семи наукових статтях, п'ять з яких опубліковано в наукових фахових виданнях України, дві – в іноземних наукових періодичних виданнях, три – тези доповідей на науково-практичних конференціях.

Основні положення та результати дисертаційного дослідження оприлюднювалися та обговорювалися на трьох міжнародних конференціях: «Актуальні питання взаємодії інститутів громадянського суспільства та органів публічного адміністрування у напрямку розвитку правової системи України» (м. Київ, 7–8 вересня 2018 р.); ««Пріоритети розвитку юридичних наук у XXI столітті» (м. Одеса, 12–13 квітня 2019 р.); «Сучасні правові системи світу: тенденції та фактори розвитку» (м. Запоріжжя, 23–24 серпня 2019 р.).

Таке представлення результатів наукової роботи є достатнім. Кількість публікацій, обсяг, якість, повнота висвітлення результатів та розкриття змісту дисертації відповідає вимогам МОН України та Порядку присудження наукових ступенів. Зазначені публікації повною мірою висвітлюють основні наукові положення дисертації.

Спрямованість науково-практичних конференцій, де відбувалася апробація дисертаційного дослідження, характер статей дисертанта, в яких

відображено положення дисертації і результати проведених досліджень, повною мірою вказують, що дисертація пройшла належну апробацію та є самостійною науковою працею, що має завершений характер. Ознайомлення з текстом автореферату дисертації дає підстави стверджувати, що за структурою та змістом він відповідає вимогам, що ставляться МОН України. У тексті автореферату відображено основні положення, зміст, результати і висновки здійсненого дисертаційного дослідження. Зміст автореферату та основні положення дисертації є ідентичними.

6. Дискусійні положення і зауваження по дисертації

1. На сторінці 76 дисертаційного дослідження дисертант розкриває принцип своєчасного оновлення кадрів, що передбачає врахування потреб територіальних органів щодо потреб та обсягів державного замовлення на підготовку фахівців, наукових і науково-педагогічних кадрів, підвищення кваліфікації (спеціалізацію) та перепідготовку кадрів для потреб Національної поліції України. Бажано було б розкрити сутність цього принципу більш детально.

2. На сторінках 31-32 дисертаційного дослідження слід розширити бачення поняття «публічне адміністрування кадрового забезпечення Національної поліції України» від цього дисертаційне дослідження тільки виграло б.

Здобувач зазначає, що Адміністративно-правові відносини у сфері діяльності служби дільничних інспекторів – публічне адміністрування кадрового забезпечення Національної поліції України – це цілеспрямований цілісний структурований процес, що є складовою кадрової політики в системі Національної поліції України, який є адміністративною діяльністю уповноважених спеціальних суб'єктів і регламентується відповідними законами та підзаконними нормативно-правовими актами з приводу забезпечення органів та підрозділів Національної поліції високопрофесійним персоналом, а також здійснення ними різноманітних кадрових процедур –

прогнозування і планування кадрових потреб, добору, навчання, підвищення кваліфікації, атестації, виховання, розстановки та звільнення особового складу органів поліції, розподілу праці, кооперування та координування діяльності; заохочення та стимуляції, дисциплінарних стягнень, моніторингу, оцінювання тощо. Проте краще б було розкрити саме яку адміністративну діяльність здійснюють уповноважені спеціальні суб'єкти, як варіант.

2. У підсумку до підрозділу 1.3 автор зазначає, що принципи кадрового забезпечення Національної поліції України поділяють на загальні (верховенство права, законність, політична нейтральність, доброчесність, прозорість і відкритість, взаємодія з громадськістю, патріотизм, науковість, ефективність, компетентність) та функціонально-управлінські (ієрархічність, раціональний розподіл повноважень, колегіальність та єдиноначальництво, підзвітність, якісне комплектування кадрами органів Національної поліції, забезпечення правового та соціального захисту працівників та інші. Проте, автор не достатньо обґрунтовує позицію, класифікаційних аспектів таких принципів.

4. На сторінці 101 здобувач зазначає, що вагому роль у проходженні служби «молодого» поліцейського відіграє інститут наставництва, сутністю якого є закріплення за поліцейським, який лише приступає до несення служби більш досвідченого колеги. Слід було б в дисертації приділити більше уваги інституту «наставництва» в цілому. Від цього дисертаційне дослідження тільки б покращилося.

5. У підрозділі 3.1 «Зарубіжний досвід кадрового забезпечення поліції країн-учасниць Європейського Союзу» слід було б навести більше позитивних прикладів, які можна застосовувати в Україні. На мій погляд, бажано їх збільшити, так дисертація була б краще підтримана з точки зору практики діяльності кадрового забезпечення в інших країнах та компаративістичної характеристики.

6. В висновках до розділу 3, а саме у висновку номер 10, на сторінках 169 – 170 запропоновано зміни і доповнення до спеціального вітчизняного поліцейського Закону та інших нормативно-правових актів, що регулюють

сферу публічного адміністрування кадрового забезпечення Національної поліції в Україні, дозволить значно спростити та покращити практичну адміністративну діяльність спеціальних суб'єктів публічної адміністрації, яка здійснюється з приводу прийому, супроводу по службі та звільнення зі служби поліцейських, їх атестації, професійної підготовки, заохочення і нагородження, психологічного супроводу і захисту, проведення службових розслідувань щодо притягнення до дисциплінарної відповідальності поліцейських і здійснення адміністративних проваджень зі скаргами та пропозиціями громадян щодо поліцейських. Слід конкретизувати саме які зміни та доповнення запропоновано спеціального вітчизняного поліцейського Закону.

7. Висновки

Дисертаційна робота на тему «Публічне адміністрування кадрового забезпечення Національної поліції в Україні» виконана вперше і поглиблює існуючі знання юридичної науки, а саме є суттєвим внеском до теорії адміністративного права і процесу. Вона розв'язує актуальне для науки адміністративного права та правозастосування завдання. Структура дисертаційного дослідження є досить вдалою. Дисертація є завершеною, самостійно підготовленою кваліфікаційною науковою працею, в якій отримані нові науково обґрунтовані та практично цінні результати, що вирішують важливе наукове завдання.

Актуальність обраної теми дисертації, ступінь обґрунтованості наукових положень, висновків і рекомендацій, новизна та повнота викладу в опублікованих працях повністю відповідають вимогам МОН.

Отже, дисертаційна робота на тему «Публічне адміністрування кадрового забезпечення Національної поліції в Україні», представлена на здобуття наукового ступеня кандидата юридичних наук, відповідає вимогам Порядку присудження наукових ступенів, затвердженого постановою

Кабінету Міністрів України № 567 від 24 липня 2013 року, а її автор – Ромашов Юрій Сергійович – заслуговує на присудження наукового ступеня кандидата юридичних наук за спеціальністю 12.00.07 – адміністративне право і процес; фінансове право; інформаційне право.

Офіційний опонент –

доктор юридичних наук, професор,
завідувач кафедри правоохоронної
та антикорупційної діяльності
Міжрегіональної академії
управління персоналом

В.О. Заросило

Приватне акціонерне товариство
начальний заклад «Міжрегіональна
Академія управління персоналом»
Власноручний підпис *В.О. Заросило*
СТВЕРДЖУЮ
Відділ управління персоналом
«___» _____ 20__р.
Підпис *[Signature]*